Otevřený dopis panu ministru Robertu Plagovi

Předmět: Vyjádření odborníků na jazykové vzdělávání k plánovanému rozhodnutí o budoucnosti dalšího cizího jazyka v základním vzdělávání

27. března 2026

Vážený pane ministře,

obracíme se na Vás s žádostí o upřesnění důvodů Vašeho postoje k budoucnosti dalšího cizího jazyka v základním vzdělávání.

V médiích opakovaně uvádíte, že podporujete zrušení dalšího cizího jazyka jako povinného předmětu a že se při svém rozhodování řídíte názory odborníků. Nikdy jste však neuvedl, o které konkrétní odborníky na jazykové vzdělávání se opíráte.

My, níže podepsaní, se jazykovému vzdělávání dlouhodobě věnujeme na odborné úrovni. Na základě dostupných výzkumů i vlastní expertizy považujeme výuku dalšího cizího jazyka v daném věku za zásadní pro rozvoj kognitivních schopností, sociální a interkulturní kompetence, studijních strategií i pro budoucí uplatnění žáků. Tyto závěry potvrzují i významné mezinárodní studie (viz přehled v Andrášová a kol. 2025).

Zároveň domácí kvantitativní výzkumy ukazují, že zrušení povinného dalšího cizího jazyka by výrazně prohloubilo již existující nerovnosti ve vzdělávání, protože rodiče s nižšími vzdělávacími aspiracemi by pro své děti další cizí jazyk nevybrali (Nádvorníková a Klinka 2023; ČŠI 2024). V praxi by to znamenalo, že v některých regionech – zejména ve strukturálně znevýhodněných oblastech a na venkově – by se výuka dalšího cizího jazyka výrazně omezila až zanikla. Napříč regiony by pak děti z méně podnětného socioekonomického prostředí přišly o příležitost, kterou by jejich vrstevníci ve velkých městech a v bohatších rodinách nadále měli.

Podobný vývoj jsme již mohli pozorovat na Slovensku po zrušení povinné výuky dalšího cizího jazyka v roce 2015, kde se dostupnost jazykového vzdělávání výrazně snížila a rozdíly mezi žáky se prohloubily (výzkumná zpráva NIVaM 2026).

Plně respektujeme, že rozhodnutí o podobě vzdělávacího systému spadá do Vaší kompetence. Domníváme se však, že tak zásadní krok, který zamýšlíte v nejbližší době učinit, by měl být transparentně opřen o odborné argumenty a otevřenou diskusi.

Proto Vás tímto žádáme o sdělení, z jakých konkrétních odborných stanovisek při svém rozhodování vycházíte.

Jsme připraveni se s Vámi a Vašimi poradci setkat a předložit dostupná data i odborné argumenty tak, aby výsledné rozhodnutí co nejlépe odpovídalo dlouhodobým zájmům české společnosti. Rovněž jsme připraveni jednat o konkrétních opatřeních, která povedou k dalšímu zkvalitnění výuky a k systematické podpoře učitelů i žáků při výuce dalšího cizího jazyka.

S úctou

doc. PhDr. Hana Andrášová, Ph.D. – Katedra germanistiky Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích andras@pf.jcu.cz

doc. PhDr. Lucie Betáková, M.A., Ph.D. – vedoucí katedry anglistiky Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích betakova@pf.jcu.cz

Mgr. ing. Hana Delalande, Ph.D. – Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity a Ekonomicko-správní fakulta Masarykovy univerzity, delalande@ped.muni.cz

prof. PhDr. Věra Janíková, Ph.D. – Katedra dalších cizích jazyků Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, předsedkyně Svazu germanistů janikova@ped.muni.cz

doc. PhDr. Martin Lachout, Ph.D., MBA – Katedra germanistiky Filozofické fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem a Euroškola Praha martin.lachout@ujep.cz

Mgr. Tomáš Klinka, Ph.D. – Katedra germanistiky, romanistiky, slavistiky a lingvodidaktiky Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze a Základní škola Mládí, Praha 13 tomas.klinka@ped.cuni.cz

dr. Jan Mlčoch – vedoucí Katedry romanistiky Filozofické fakulty Ostravské univerzity, předseda České asociace hispanistů jan.mlcoch@osu.cz

doc. PhDr. Olga Nádvorníková, Ph.D. – Ústav románských studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze a místopředsedkyně sdružení vysokoškolských učitelů francouzštiny Gallica olga.nadvornikova@ff.cuni.cz

prof. Ondřej Pešek, Ph.D. – děkan Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích onpesek@ff.jcu.cz

PhDr. Lenka Rozboudová, Ph.D. – Katedra germanistiky, romanistiky, slavistiky a lingvodidaktiky Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze lenka.rozboudova@pedf.cuni.cz

Mgr. Dagmar Sieglová, M.S.Ed., Ph.D. – Škoda Auto Vysoká škola, Katedra jazykové přípravy a interkulturních kompetencí, autorka knih *Konec školní nudy* a *Cesta k cizím jazykům*, dagmar.sieglova@savs.cz

PhDr. Kateřina Suková Vychopňová, Ph.D. – Katedra germanistiky, romanistiky, slavistiky a lingvodidaktiky Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, Open Gate – gymnázium a základní škola, předsedkyně Sdružení učitelů francouzštiny katerina.sukovavychopnova@pedf.cuni.cz